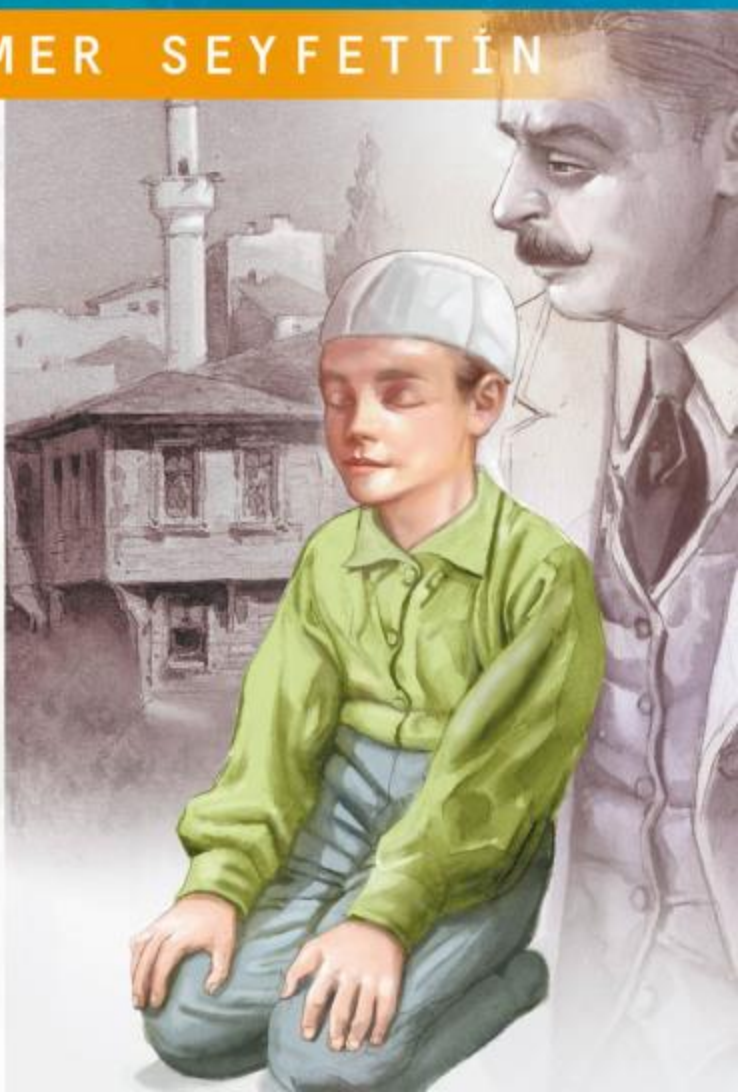

İlk Namaz

ÖMER SEYFETTİN

ÖMER SEYFETTİN [1884 - 1920]

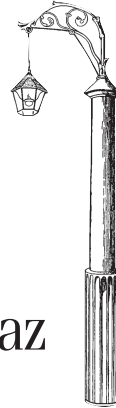
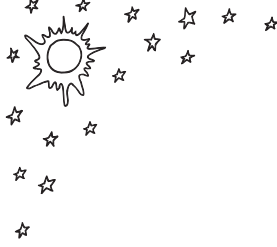
1884'te Gönen'de doğdu. Babası Kafkas göçmenlerinden Yüzbaşı Ömer Şevki Bey'dir. Ömer Seyfettin, ilköğrenimine Gönen'de mahalle mektebinde başladı. Bir süre sonra ailece İstanbul'a yerleştiler. İlk ve orta eğitimini İstanbul'da tamamladı. Daha sonra Edirne Askerî Lisesi'ne gitti. 1903'te İstanbul'da Harp Okulu'nu bitirerek teğmen rütbesiyle İzmir'de göreve başladı.

Ömer Seyfettin 1912'de Balkan Savaşları'nda Sırp ve Yunan Cephelerinde savaştı. Yanya Kalesi'nin savunmasına katıldı. Kale düşünce Yunanlara tutsak oldu. Bir yıl süren tutsaklığın ardından İstanbul'a döndü ve Kabataş Lisesi'nde öğretmenlik yapmaya başladı. 1915 yılında evlendi. Bu evlilikten Güner isimli bir kız çocuğu doğdu. 1920 yılında henüz 36 yaşındayken yakalandığı ağır hastalıktan kurtulamadı ve hayata gözlerini yumdu.

Ömer Seyfettin, Türk edebiyatının en başarılı öykücülerindendir. Kısa öykü türünün de öncülerinden biridir. Öykülerinde gerçekleri olduğu gibi göstermiş dönemin sorunlarını yansıtmıştır. Alaycı, süssüz ve sade bir anlatım dili kullanmıştır. Ömer Seyfettin öykülerinde çoğunlukla çocukluk anılarını, halkın inançlarını, tarihî olayları ve toplumun bozulmuş düzenini anlatır.

Ömer Seyfettin'in başlıca eserleri:

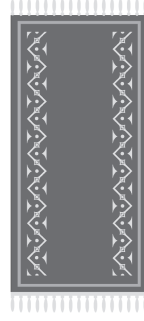
Efruz Bey, Gizli Mabet, Yüksek Ökçeler, Kaşağı, Yalnız Efe, Perili Köşk, Diyet, Forsa, Pembe İncili Kaftan, İlk Namaz.

İlk Namaz

Oh, bu sabah ne kadar soğuktu. Yatağımın sıcaklığını terk ettikten sonra, bütün gecenin soğuşunu emmiş olan terliklerimi giydim. Soğuktan içimin titrediğini hissettim. Hizmetçim tabii uyuyordu. Onu bu soğukta sıcacık yatağından kaldırmaya kıyamadım. Odamın kapısını açtım. Dışarıdaki soğuk hava yüzümü ve ellerimi tokatladı. Bu acımasız tokatların altında kollarımı sıvadım. Abdestimi aldım. Odama dönünce yalancı bir sıcaklık, bir teselli nefesi gibi, havlunun altından kollarıma, yüzüme, ıslanmış saçlarıma dokunuyordu. Daha güneş doğmamıştı. Her yer alaca karanlıktı.

Pencereye dayandım. Görüş ufkumdaki bütün evler, sonsuz bir uykunun korkulu rüyalarını tamamlıyor gibi cansız duruyorlardı. Deniz, sınırsız bir lacivert donukluk ile uyuyordu. Uzak ve sisli sahillere beyaz dalgalarıyla çizgiler çiziyordu.

Evlerin arasından gökyüzüne doğru yükselen Eski Cami'nin küçük ve yaşlanmış minaresi daha boştu. Bir süre sonra minarenin şerefesinde genç müezzinin zayıf gölgesi hareket etti. Ben hırkama bütün bütün sarıldım. Soğuktan büzülmüş ve düşünceli ruhumu titreten ezanı dinlerken, bu namaza kalktığım sabahların ilkinini düşünüyordum. Ah, on beş yıl önceydi...

Şimdi tesellisinden uzak bulunduğum annemi, dünyada en sevdiğim, saygı değer insanı hatırladım. On beş yıl önce, beni ilk kez sabah namazına o kaldırmıştı. Galiba yine böyle bir kıştı.

Onun odasına bitişik olan küçük odamdaki karyolamda uyurken, bir öpücük gibi alnımı okşayan nazik parmaklarıyla saçlarımı tarayarak:

– Haydi Ömerciğim kalk, demişti. Kalk haydi yavrucuğum...

Ben gözlerimi açmışım. Köşedeki masanın üzerinde yanan küçük gece kandili (Ah, bunu unutamam, bu bir kedi kafasıydı.) yeşil camdan gözleriyle bakıyordu.

– Fakat anneciğim, demiştim. Daha gece...

Her zaman öptüğü yerden; sol kaşımın ucundan tekrar öperek:

– Yok yavrucuğum, sonra vakit geçer, diye koltuklarımdan tutarak kaldırdı.

İçi pamuklu küçük terliklerimi giyerek ve gözle-
rimi yumruklarımla ovuşturarak onu takip ettim.

Karanlık holden geçerek odasına girdik. Bağdaş
kurmuş bir zenciye benzeyen soba, güldeyerek
yanıyordu.

– Aa... Pervin de kalkmış!

Pervin, hizmetçimizdi. Elindeki sarı güğümü
sobanın üzerinden indiriyordu. Onun kalkacağını
hiç düşünmezdim. Annem demişti ki:

– Pervin her sabah kalkar.

Ben hiç kalkamadığım halde, onun her sabah
kalkmasına şaşırđım. Hırkamı çıkarıp kollarımı sıva-
dılar. Abdest leğeninin yanına çömeldim. Anneciğim:

– Öyle yorulursun, diye küçük bir oturağı altıma
koydu. Ona oturdum.

– Haydi, besmele çek...

Pervin ılık suyu ellerime döküyor, annem baş
ucumda:

– Yüzünü... Kollarını, yine üç defa, diye fısıldı-
yor, unuttukça:

– Aaa, hani başına mesh, gibi uyarılarla yanışla-
rımı bana hatırlatıyordu.

Abdest bitince annemle beraber yavaş bir ses-
le namaz dualarını okuyarak kollarımı ve yüzümü
kuruladık. Pervin de ayaklarımı kuruladı. Çorapla-
rımı giydirdi. Isınmak için sobanın önüne gitmiş-

tim. Arkama dönünce, annemi yün seccadeyi açıyor gördüm. Sonra başına yeşil başörtüsünü örterek beni çağırmişti:

– Gel...

Gittim. Küçücük ben, onunla bir seccadede, bir yavru samimiyetiyle o tatlı, hassas anne vücudunun yanında durdum. İki söz ile bana, önceden öğrettiklerini tekrar etti:

– İki rekat sünnet... Gece öğrendiklerini unutmadın ya?

– Hayır...

– Haydi!

O, başlangıç tekbirini ellerini omuzlarına kaldırarak yaparken, ben de düşünmeksizin onu taklit etmişim. Sünneti bitirdikten sonra, bana tatlı tatlı bakıp gülümseyerek:

– Yavrum, demişti. Sen kadın mısın?... Kadınlar öyle başlar. Sen erkeksin, ellerini kulaklarına götüreceksin.

Sıcacık elleriyle benim küçük ellerimi kulaklarıma kaldırdı:

– İşte böyle, diyerek erkeklere ait başlangıç tekbirini öğretti.

Ben de tekbiri öyle alıp annemden farkımı, niçin erkek olduğumu, erkekliğin ne olduğunu, erkek olmanın yalnız küçük kızları dövmek ve onlara söz

geçirmekten başka farklarının da olacağını düşünerek namazı bitirdim.

– Nasıl dua edeceğim anne?

O dua ederken dudakları hareket ettikçe, başörtüsü de hafifçe titrer gibi oluyordu. Başını salladı. Duasını bitirdikten sonra:

– Öncelikle Müslüman olduğum için ey yüce Allah'ım, sana hamd ederim, de... Sonra, vatanımın düşmanlarını perişan etmeni senden dilerim, de... Sonra da bütün acı çeken, hasta olan, felakete uğrayan, fakir olan Müslümanların sağlık ve kurtuluşlarını senden isterim, de... Kendin için, iyi olman ve şeytanın yalanlarına aldanmaman için dua et, demişti.

Bu basit ve Türkçe duayı, annemin dolabındaki karıştırmamın yasaklandığı, yıpranmış, Arapça, esreli ve üstünlü kitapları hatırlayarak içimden söyledim. Fatiha...

Annem seccadeyi toplarken bana tekrar uyuyup uyumayacağımı sordu. Uykum var mıydı? Bunu bilmiyordum. Cevap vermedim.

– Haydi öyleyse, git kitabını getir, dersini dinleyeyim.

– Peki.

Aydınlanan holden hızla geçtim. Odamın perdeleri biraz beyazlamış, küçük gece kandilinin yeşil ışığı sönererek hayatı terk etmişti. Masamın üstünde

duran kitabımı aldım. Annemin yanına koştum. Hiç yanlışıım çıkmadı. Annem geceleri derdi ki:

– Yatmadan önce dersini üç defa oku yavrum. Uyurken melekler onu sana öğretir.

O melekler, bu gece de bana dersimi öğretmişlerdi. Annem aferinlerle saçlarımı okşadı ve:

– Daha okula çok zaman var, diye beni kendi yatağına yatırdı.

Uykum yoktu, anneme bakıyordum. Yeşil başörtüsü başında, hafif bir aydınlık içinde, bir hayal gibi hareket ederek Kur’ân’ını aldı. Pencerenin kenarına, geniş sedire oturarak ince ve narin sesiyle okumaya başladı.

Ruhumda bir şiir izi bırakan bu güzel sesi dinleyerek... Büyük yeşil başörtüsünün altında, tıpkı ölen kardeşime benzeyen güzel ve temiz yüzünü görerek... Ve yavaş yavaş sallanan başının Allah’a yalvaran hafif ahengini seyrederek uykuya dalıyordum. Perdelerin altından görülen dumanlı gökyüzü gittikçe aydınlanıyor, geç kalmış birkaç yıldız koyu lacivert bir atlasa düşmüş eşsiz mavi elmaslar gibi en son maviliği yayarak parlıyorlardı. Annemi bir meleğe benzetiyordum. Bu hayalle...

Kur’ân okuyan annemin şimdi etrafına toplanmaları gereken melekleri göreceğimi zannederek dalıverdim. Yüzümün üstünde, ahirette güller bitecek ve cehenneme girecek olursam asla yanmayacak

olan sol kaşımın ucunda tatlı bir ürperme duyuyordum. Sonra annemin parlayan dudaklarının kımıldamasına bakarak, o görülmeyen melek kanatlarının saçlarıma dokunduklarını hissederek gibi oluyor ve dalıyordum...

Ah, o on beş yıl önceki çocukluk... Ve şimdiki ben... Tatsız, neşesiz, sevgisiz, aşksız ve heyecansız... Bomboş, bir hiçten daha boş geçen hayat... Şimdi hırslarla, basit isteklerle yaralı ruhum ve kalbim...

Daha dün gece görülmüş değerli bir rüya gibi mutlulukları unutulmayan bu geçici ömür içinde, kâbus olmayan yalnızca çocukluk çağı ve hatıraları... Şimdi düşünüyorum da, hayat da bu çaresiz geçmişin ardında kalan hayal dolu bir boşluk...